

Світлана Кирій

завідувач відділу ДНАББ ім. В. Г. Заболотного

Тетяна Румілець

старший викладач АХІ ОДАБА

**ВОРКШОП ARCHINTEGRATION 2018 – СУЧАСНІ
РІШЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ БІБЛІОТЕКИ
(м. Київ, 13–17.03.2018)**

13–17 березня 2018 року в Державній науковій архітектурно-будівельній бібліотеці імені В. Г. Заболотного (далі – ДНАББ ім. В. Г. Заболотного) в партнерстві з компанією КНАУФ, провідним виробником будівельних і оздоблювальних матеріалів у світі, відбувся воркшоп ARCHINTEGRATION 2018 в рамках V Міжнародного молодіжного архітектурного фестивалю ARCHIVISION 2018.

«Створювати суспільний громадський простір – це моя мрія творити кращі міста, краще суспільство, щоб архітектура – для людини, а не навпаки, де є простір для дії. Створюючи якісні, гарні арх-об'єкти, є відчуття, що ти створюєш піднесений образ мислення. Бібліотека – це дім науки, ідей, це історія відомих людей. Все, що віджило в архітектурі, негативно впливає на сьогодні» – це думка учасниці воркшопу Валерії Максименко, яка характеризує прагнення молодого покоління архітекторів змінити наші міста на краще. Бібліотеки як публічні заклади також потребують якісних трансформацій. Міжнародний досвід демонструє, що майбутнє бібліотек – це їхні перетворення в соціокультурні інформаційні центри, сучасні хаби з привабливим інтер'єром, багатофункціональним відкритим простором.

ДНАББ ім. В. Г. Заболотного є єдиною спеціалізованою бібліотекою в Україні, фонд якої нараховує понад 418 тисяч примірників видань XVI–XXI століть з питань архітектури, будівництва, містобудування, житлово-комунального господарства, образотворчого й декоративно-ужиткового мистецтва, краєзнавства та суміжних наук. Бібліотека носить ім'я видатного українського вченого, архітектора та громадського діяча, президента Академії архітектури УРСР Володимира Гнатовича Заболотного.

Книгозбірня за 74 роки існування тричі змінювала своє розташування. Перше приміщення – Митрополичий будинок на тери-

Фінал воркшопу
ARCHINTEGRATION 2018

торії Софії Київської, де бібліотека функціонувала впродовж 41 року, потім 28 років знаходилась в Гостиному дворі на Подолі, і майже 5 років як розташувалась у сучасній чотириповерховій будівлі на Шулявці. Приміщення Митрополичого будинку і Гостиного двору були пристосовані до потреб бібліотеки, але зростання фонду та розширення функцій щоразу призводило до необхідності вирішення питання нової будівлі.

У 2002 році бібліотека започатковує соціально-бібліотечний проект «Бібліотечні будівлі», починає вивчати питання проектування і будівництва книгозбірень в Україні та залучати до їх вирішення суспільні інституції. Результати цих досліджень фахівці ДНАББ ім. В. Г. Заболотного виклали в двох виданнях – «Будівлі бібліотек: проектування, будівництво, реконструкція» (2008) і «Будівлі українських бібліотек» (2017).

У процесі роботи над проектом відбулося знайомство із старшою викладачкою кафедри містобудування Архітектурно-художнього інституту Одеської державної академії будівництва і архітектури Тетяною Румілець, яка вивчає інновації в будівлях українських бібліотек. Завдяки її сприянню та соціальній ініціативі компанії КНАУФ у ДНАББ ім. В. Г. Заболотного відбувся воркшоп ARCHINTEGRATION 2018.

Керівник відділу системних рішень ТОВ «КНАУФ Гіпс Київ» Геннадій Нестеренко розповів, що «у 2013 році компанія КНАУФ разом із Національною спілкою архітекторів України започаткували Всеукраїнський молодіжний архітектурний фестиваль ARCHIVISION, котрий з 2015 року став міжнародним. За цей час у рамках фестивалю відбулося багато заходів, зокрема семінарів, майстер-класів, лекцій. З 2017 року ми стали проводити науково-практичні семінари (воркшопи). Цього року такий семінар організовано в Державній науковій архітектурно-будівельній бібліотеці імені В. Г. Заболотного, метою якого є розробити фірмовий стиль, дизайн-проект публічного простору бібліотеки, передбачаючи можливість трансформації, вирішити питання акустичного комфорту, використовуючи технології КНАУФ, розробити дизайн

Фрагмент проекту команди
«Arc.Hive»

розвитку відкритого простору території навколо бібліотеки для залучення більшої кількості користувачів».

За умовами воркшопу учасники семінару, молоді архітектори і дизайнери з Дніпра, Києва, Луцька, Львова, Мінська, Одеси, Рівного та Харкова, розділилися на 5 команд. Серед них студенти та аспіранти архітектурних факультетів вишів України та Республіки Білорусь, зокрема, Одеської державної академії будівництва і архітектури, Київського національного університету будівництва і архітектури, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Харківського національного університету будівництва та архітектури, Львівського національного університету «Львівська політехніка», Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, Сумського національного аграрного університету і Білоруського національного технічного університету.

В перший день учасники знайомилися із колективом, унікальним фондом і структурою бібліотеки. Особлива увага була приділена публічному простору, зокрема холу, приміщенню абонементу, загальної читальної і галерейної зал, ігрової кімнати для дітей, бібліотечної кав'ярні та читальної зали рідкісної книги. Для розминки і налаштування учасників на творчий лад Геннадій Нестеренко і архітектор Константин Колесников організували тренінг, на якому команди отримали різні завдання щодо проектування із невеликого арсеналу підручних матеріалів.

Другий день семінару розпочався інформаційним взаємообміном. Геннадій Нестеренко прочитав лекцію «Сучасні будівельні матеріали для вирішення проблем акустики» і навів приклади їх впровадження в бібліотеках Німеччини. Тетяна Румілець представила виступ «Організація предметно-просторового середовища медіатек», графічний дизайнер Юлія Стрипа презентувала матеріал «Колективний вступ в айдентику», архітектор «NOVIarchitects» із Одеси Євген Чернат розповів про «Світовий досвід і основні принципи проектування бібліотек», а студентка КНУБА, переможниця конкурсу ARCHIVISION 2017, Ольга Коваль розкрила тему «Переосмислення бібліотек у контексті публічних відкритих просторів».

Галина Войцехівська, директорка ДНАББ ім. В. Г. Заболотного, представила візію щодо публічного простору бібліотеки, та по-

1. Екстер'єр

Фрагмент проекту команди
«D&B»

ставила перед командами завдання – розробити дизайн-проекти та запропонувати планувальні рішення публічного простору ДНАББ ім. В. Г. Заболотного з метою задоволення потреб користувачів у комфортному просторі, як майданчика для реалізації ініціатив і місця проведення дозвілля.

У рамках конкурсних пропозицій організаторами були поставлені наступні вимоги: опрацювати поетапне наповнення приміщення бібліотеки з урахуванням планування простору, потенційної цільової аудиторії та особливостей розташування в структурі міста.

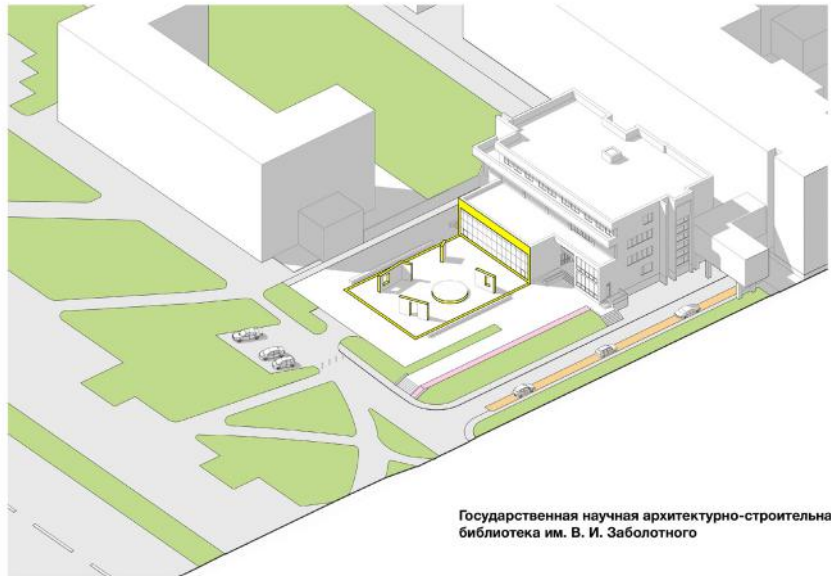
Для вирішення завдання запропоновані такі принципи планування, як простір-конструктор, багатофункціональність, відкритість, акцент на людину, доступне середовище, реалізація та програмування подій. Також конкурсні пропозиції простору бібліотеки повинні бути такими, які б підкреслювали загальнодоступний, відкритий характер, без зонування з «глухими» стінами, за винятком окремих приміщень, що вимагають обмеженого доступу, і відповідати потребам різних вікових категорій відвідувачів, а планувальні елементи (функціональні зони, меблі) повинні мати багатофункціональне призначення та передбачати формат «конструктора» для швидкої трансформації простору від формату читання до публічних заходів, а також варіанти застосування модульних меблів.

Ще одна обов'язкова вимога до конкурсних пропозицій – це планування «безбар'єрного» середовища для маломобільних груп громадян і осіб з обмеженими фізичними можливостями при врахуванні використання як приміщення, так і сервісів бібліотеки, наявності всієї необхідної для цього інфраструктури.

Всі конкурсні пропозиції повинні були носити реалістичний характер, враховувати дбайливе ставлення до витрачання бюджетних коштів на реалізацію проектів.

Впродовж 3 днів була натхненна колективна робота, бібліотека перетворилася на творчий арт-хаб, учасники ARCHINTEGRATION 2018 робили SWOT-аналіз, організовували предметно-просторове середовище, переосмислювали місце бібліотеки у контексті публічних відкритих просторів через власний досвід та існуючі кращі приклади бібліотек світу.

Екстер'єр

Государственная научная архитектурно-строительная библиотека им. В. И. Заболотного

Фрагмент проекту команди
«Фігури»

17 березня на фінальній частині воркшопу ARCHINTEGRATION 2018 відбулася презентація дизайн-проектів публічного простору Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного. Кожна із команд представила свою концепцію і охоче ділилася своїми враженнями та ідеями щодо заходу та завдання.

Євген Чернат, тьютор команди «Фігури», розповів, що «взагалі нам було легко працювати над бібліотекою для архітекторів, бо в цієї спільноти є свої звички і ми відносимося до неї. Саме тому в своєму проекті використали мотив розрізу і умовних позначень на кресленнях. Під час роботи звернули увагу на те, що будівля бібліотеки будувалася не в один етап, а реконструювалася, тому важливо, щоб ця реконструкція була помітною. Виявили проблему відсутності взаємопроникаючого простору, бо саме таким повинен бути сучасний дизайн, і вирішили демонтувати деякі стіни, зробити з них живу експозицію, живу історію».

Анна Чернат, тьютор команди «5:1», зокрема зазначила: «Концепцію команди ми будували на відносинах між людьми. Так, бібліотека потребує реновації та вона має свої особливості – це в першу чергу книги про архітектуру. У бібліотеці класний контент – фонди надзвичайно цінні. Тобто, це великий дім архітектурної книги, ця бібліотека – як сім'я. У проекті намагались враховувати ті проблеми, які потрібно вирішити, серед них проблему візуальної реклами приміщення бібліотеки. Зосередились над питанням і зрозуміли, що має бути щось цікаве, інтерактивне, велике, на що обов'язково перехожі звернуть увагу».

Владислав Дячок, учасник команди «Very Well», тьюторами якої були Наталя Гавеля та Юлія Стрипа, поділився інформацією про те, що «приділили велику увагу брендингу. Згадали слова Оскара Уальда «Будь самим собою, всі інші ролі вже зайняті» і зрозуміли, що це може бути сам академік В. Г. Заболотний, який носив вуса і окуляри – символи мудрості. Ми вирішили, що саме це потрібно передати в концепції, тому народилися такі ідеї: всі, хто заходить до бібліотеки, має відразу подивитися через віртуаль-

Фрагмент проекту команди
«Very Well»

ні окуляри Заболотного, потім знайти знак вусів, від яких ведуть стежини до основних локацій. Ці символи ми заклали в логотипі, бренді, історії та дизайні».

Кирило Цуман, тьютор команди «D&B», зокрема зазначив, що «почали із методів інтеграції сучасних технологій до бібліотеки. Спонтанно з'явилась ідея щодо використання окулярів і зрозуміли, що це те, що треба розвинути. Ідея трансформувалась в думку зробити навчальний процес більш різноманітнішим і не тільки на папері, а й через атмосферу, звук, запах, більш цілісне сприйняття архітектурної історії».

У захопленні від творчої роботи Валерія Максименко, учасниця команди «Arc.Nive», тьютором якої була Любов Тітаренко. Вона, зокрема, сказала, що «нам сподобалось працювати в бібліотеці, тому що це новий досвід, гостинний колектив і тому дуже хотілось би реалізувати цей проект. Маємо надію, що проект допоможе бібліотеці розвиватись як творчому арх-хабу. Насправді завдяки участі у ARCHINTEGRATION 2018 ми познайомились із неймовірним місцем, де стільки унікальних видань. Я впевнена, що проект підійме бібліотеку на інший рівень й дасть змогу бібліотеці стати арт-кластером, сучасною атракцією».

На завершення презентації результатів Галина Войцехівська разом із представниками компанії КНАУФ, Геннадієм Нестеренком і Наталією Шиманович, вручили учасникам сертифікати ARCHIVISION та бібліографічні покажчики «Будівлі бібліотек: проектування, будівництво, реконструкція», що є результатом першого в Україні дослідження світового досвіду з проектування та будівництва бібліотечних будівель.

Фрагмент проекту команди
«5:1»

5 дизайн-проектів публічного простору Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного, розроблених учасниками воркшопу ARCHINTEGRATION 2018, візьмуть участь у фіналі V Міжнародного молодіжного архітектурного фестивалю ARCHIVISION 2018, що відбудеться у жовтні 2018 року в м. Івано-Франківську.